

... ČAS OČAKÁVANIA

... 12. VALNÉ ZHROMAŽDENIE SEŽ

... ODHALILI PAMÄTNÚ TABUĽU J. TURZOVI

... DVE DESAŤROČIA SLOVA O BOHU –

V ROZHLASOVOM ÉTERI

... ELIÁŠ LÁNI

... OCENENIE

... KAM CHCEME ÍŠŤ AKO CIRKEV –

VÝBER Z CHARTY 2017

... MODLITEBNÁ REŤAZ

**„Ó HOSPODINE MOCNOSTÍ,
BLAHOŠLAVENÝ ČLOVEK, KTORÝ V TEBA DÚFA!“**

ŽALM 84, 13

ČAS OČAKÁVANIA

Milé sestry, milí bratia, novembrové dni prinášajú so sebou mnoho spomienok. Na našich blízkych, ktorí nás predišli do večnosti. Na spoločne prežité roky, na spoločne prežité dobré i ťažké časy. Vieme však, že naši drahí, ktorí už nie sú s nami, sú u Pána, v Jeho láskavom náručí. Nie je ľahké zmieriť sa s odchodom tých, ktorých sme milovali. A nezáleží na tom, či máme dvadsať, štyridsať či šesťdesiat rokov. Z vlastnej skúsenosti však viem, že aj tá najväčšia rana sa časom zatvorí. A ostane jazva. V duši, srdci, pamäti. Aj to patrí k životu. Naše prichádzanie a naše odchádzanie. Dôležité je, aby sme dokázali na našich blízkych spomínať aj s radosťou a vďačnosťou za všetko, čím nás obdarili. Aj preto v tomto čísle Reformačných listov prinášame spomienku na nedávno zosnulého brata Pavla Gabriša, evanjelického kňaza a dlhoročného redaktora RTVS.

No november, je aj časom, kedy sa končí cirkevný rok a my vstupujeme do ďalšieho obdobia života cirkvi. Pred nami je advent, v ktorom sa budeme s radosťou pripravovať na najkrajšie sviatky roka, na slávenie príchodu Pána Ježiša Krista na tento svet. Zároveň v našej cirkvi vstupujeme do obdobia, kedy očakávame oficiálne vyhlásenie výsledkov volieb Predsedníctva ECAV na Slovensku. V prechodnom období našu cirkev spravujú administrátori, ktorí prevzali úrad po ukončení mandátu bývalého vedenia cirkvi.

Na stránkach Reformačných listov sme sa aj tento rok snažili reflektovať aktuálne dianie v cirkvi, bolestné i radostné okamihy nás – evanjelikov. Aby sme mohli vykročiť do nového obdobia cirkvi pripravení, pozývame vás k spoločnému uvažovaniu nad tým, aká by mala byť naša Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku. Postupne budeme preto zverejňovať vysvetľujúce články z Charty 2017, aby sme sa vzájomne inšpirovali, aby sme si vyjasnili otázky, ktoré nosíme v sebe a spoločne hľadali odpovede a spoločné smerovanie.

Milí naši čitatelia, želáme vám, aby ste novembrové dni prežili v pokoji a zároveň v radostnej nádeji, že Pán Ježiš Kristus, Hlava našej cirkvi, nás miluje, vedie a povzbudzuje k službe evanjelia, na Jeho česť a slávu. Amen.

Text a foto:
Eva Bachletová

12. VALNÉ ZHROMAŽDENIE SPOLOČENSTVA EVANJELICKÝCH ŽIEN ECAV NA SLOVENSKU

Dňa 27. októbra 2018 sa v CZ Pezinok uskutočnilo 12. Valné zhromaždenie **Spoločenstva evanjelických žien ECAV na Slovensku (ďalej len SEŽ)**. Tak, ako každé stretnutie je milé a obohacujúce, toto stretnutie SEŽ bolo mimoriadne. Naša dlhoročná a zároveň prvá v novodobých dejinách našej cirkvi predsedníčka sestra farárka Daniela Horínková sa rozhodla ukončiť svoju požehnanú prácu na tomto poli práce v našej cirkvi. Aj touto cestou hneď na úvod patrí Pánu Bohu veľké poďakovanie za jej dvadsaťsedem ročnú službu v SEŽ, ktorú z milosti smela vykonať.

Valné zhromaždenie malo dve časti – prvá pracovná, kde sa zhodnotí činnosť za každý seniorát. Tešíme sa, že máme senioráty, kde SEŽ veľmi pekne pracuje, ako Novohradský – začiatky siahajú až k sestre Márii Dianiškovej a JUDr. Viere Ďurovovej. Nie je tomu tak vo všetkých seniorátoch. Sú aj boľavé miesta, keď zo Zvolenského seniorátu prišla iba jedna zástupkyňa z CZ Kremnica, či z Gemerského seniorátu (GES) iba sama koordinátorka – sestra farárka Danica Hudecová, ktorá sa v senioráte snaží ženy – sestry pozývať k práci a službe v SEŽ. Je nám ľúto, že v GES je silný opačný vplyv, hoci sestra farárka Horínková sa vždy snažila spájať napriek rozdielnosti názorov v našej cirkvi. Veríme tiež, že

naše ďalšie stretnutia obohatia svojou prítomnosťou aj sestry z Košického seniorátu.

Ale, milí čitatelia a čitateľky, čo bolo nevšedné v pracovnej časti? Voľby. Na novú predsedníčku SEŽ boli dve kandidátky – sestra farárky. Obe sa predstavili a prvá Erika Sokola Hlačoková prosila VZ, aby volili Evku Oslíkovú. Potom Evka Oslíková poprosila, že nech radšej je zvolená Erika Sokola Hlačoková. Nuž, ak by sa takto boli ponúkali počas volieb niektorí kandidáti, kandidátky na post biskupa, nebolo by toľko rozbrojov v cirkvi.

Sestra Evka Oslíková sa stala našou novou predsedníčkou SEŽ ECAV na Slovensku. Hospodin jej žehnaj z výsosti, oJ veru, nebude to jednoduché nadviazať na prácu sestry Daniely Horínkovej.

Milé a nádejné boli slová sestier z nemeckých krajinských cirkví a z Rakúska. Pozdravy nám priniesla sestra zo Sliezskej cirkvi a slovom Božím poslúžila sestra z Poľska.

Sestra Zuzana Ševcovicová všetky koordinátorky poprosila, aby prišli pred oltár a každá jedna sme podajúc ruku Danke Horínkovej mali vysloviť pár slov na rozlúčku. Asi najviac bolo namiesto slov úsmevov cez slzy, stiskov rúk a objatí.

Jedno veľké Pán Boh zaplať a požehnaj domácomu cirkevnému zboru, zborovému manželskému farárskemu páru Gabriele a Vladimírovi Kmošenovcom za perfektnú organizáciu, za štedrosť, ochotu, pohostinnosť, poďakovanie patrí aj detskému spevokolu a spevokolu dospelých. Stodvadsať účastníčok valného zhromaždenia pozdravili aj zborový dozorca CZ Pezinok a primátor mesta Pezinok.

Druhá časť dňa bola slávnostná. Na Službách Božích s Večerou Pánovou boli bratom **biskupom Jánom Hroboňom** do služby uvedené novozvolené sestry: predsedníčka SEŽ a nová koordinátorka SEŽ TUS. Celý deň nás sprevádzalo hojné Božie požehnanie.

Zuzana Moncoľová koordinátorka SEŽ DNS

Foto: facebook

Západný dištrikt ECAV s Jánom Hroboňom

ODHALILI PAMÄTNÚ TABUĽU JURAJOVI TURZOVI

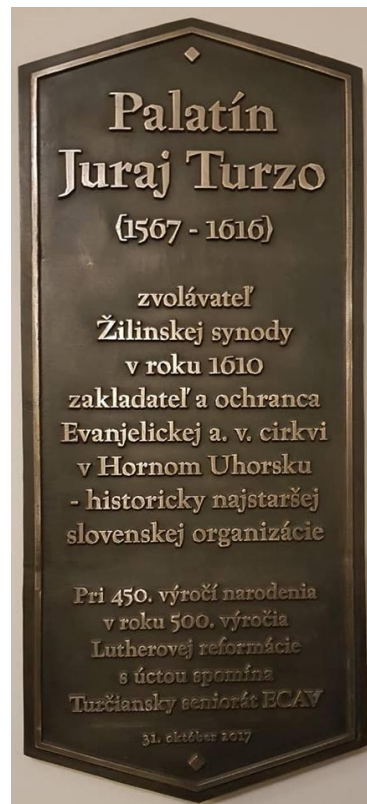
Dňa 4. novembra 2018 podvečer na slávnostnom stretnutí predsedníctiev zborov ECAV z Turčianskeho seniorátu, ktoré sa zišli v bytčianskom Svadobnom paláci, odhalili pamätnú tabuľu palatínovi Jurajovi Turzovi. Pri tejto príležitosti som rád napísal pozdrav.

Vážené predsedníctva evanjelických zborov augsburského vyznania Turčianskeho seniorátu ECAV,

stretávame sa vospolok v Bytči v turzovskom Svadobnom paláci, aby sme v zastúpení nášho Turčianskeho seniorátu odhalili pamätnú tabuľu veľkému mužovi uhorských a špeciálne slovenských dejín, palatínovi Jurajovi Turzovi, a to ako echo nedávnych veľkých výročí nášho evanjelického kresťanstva. Uplynul práve rok, ako sme si pripomínali 450. výročie Turzovho narodenia a završili spomínanie 500. výročia Lutherovej reformácie. Uprostred týchto slávností sa zrodila myšlienka stáleho pripamätúvania týchto výročí. Patrí Kataríne Záskalickej, vernej evanjelickej kresťanke, ktorá navrhla, aby na vhodnom mieste – v žilinskom evanjelickom kostole napríklad – bola inštalovaná pamätná tabuľa na Juraja Turza, patróna – garanta Žilinskej synody z roku 1610. Myšlienka sa vyvíjala, hľadala čo najvhodnejší pamätný turzovský priestor, začas sa spájala s hradom Lietava, kde sa Juraj Turzo narodil, aby konečne našla miesto v bytčianskom Svadobnom paláci, ktorý Turzo vybudoval vo svojom sídle.

Hlavným dôvodom pre takéto rozhodnutie bol a je genius loci, duch miesta. Práve tu vo Svadobnom paláci nachádzame nad akúkoľvek pochybnosť autentické – pamätné miesto turzovské, a v tomto zmysle aj kresťansko-evanjelické zároveň – nerozlučne späté s Jurajom Turzom.

V Bytči je datovaný list, ktorým Juraj Turzo požíval k účasti na pamätnej Žilinskej synode, na ktorej bola v roku 1610 utvorená evanjelická a. v. cirkev v Hornom Uhorsku so zákonne ustanoveným bohoslužobným jazykom domácich viery, a v tomto rámci vlastne prvá definične slovenská organizácia. V Bytči sa zásluhou Juraja Turza a jeho manželky Alžbety rozvíjal reformačný duch. V Bytči pôsobil Eliáš Láni, Turzov najbližší spolupracovník, prvý náš superintendent – evanjelický biskup. Zaznievala tu dávna naša liturgia, zneli tu pamätné reformačné kázne, požehnané sa vyučovalo na nezabudnuteľnom latinskom bytčianskom evanjelickom gymnáziu. Evanjelicom sa odtiaľto dostávalo mnohorakej podpory. Uskutočňovali sa tu dôležité porady prvých superintendentov a evanjelického duchovenstva. Posudzoval sa, privítaný a do života tu bol uvedený Malý katechizmus Martina Luthera v preklade troch superintendentov – známy aj ako Lániho katechizmus z roku 1612. V Bytči sa uskutočnila v roku 1616

smútočná rozlúčka s Jurajom Turzom, ako aj pamätná slávnosť pri storočnom slávení Pamiatky reformácie v roku 1617.

Dostalo sa mi cti navrhnúť text pamätnej tabule, ktorá bude na tomto mieste pripomínať mohutné verejné i duchovné dielo Juraja Turza. Je to dielo mimoriadne košaté, s množstvom udalostí a počínov, ktoré boli vpísané do Turzovho životopisu. Poetika pamätnej tabule si však vyžaduje čo najkratšie texty, symbolické a všeobecné zároveň, nadčasové, overené, platné, a preto rešpektované. Má mať dikciu zákona. Aj preto, som s bážňou navrhol text, ktorý má osloviť všetkých, ktorí do tohto paláca vstúpia, navštevujú ho a prijímajú množstvo informácií a výkladov, aby sa zastavili práve na tomto

mieste, boli oslovení pamätnou tabuľou a počúvali od profesionálnych či príležitostných domácich sprievodcov pamätnú históriu veľkého uhorského palatína, zvolávateľa Žilinskej synody – rád to opakujem: historicky najstaršej definične slovenskej organizácie, zakladateľa a ochrancu Evanjelickej a. v. cirkvi v Hornom Uhorsku.

Pri tejto príležitosti ďakujem všetkým, ktorí na projekte tejto pamätnej tabule so mnou spolupracovali.

Ďakujem milovníčke evanjelickej histórie Kataríne
- pokračovanie na strane 7 -

autor foto: Milka Fojtíková

DVE DESAŤROČIA SLOVA O BOHU – V ROZHLASOVOM ÉTERI spomienka na Pavla Gabriša

zdroj: facebook

V roku 2012 Cirkevné listy publikovali rozhovor s tvorcami náboženského vysielania Slovenského rozhlasu – Pavlom Gabrišom a Gabrielou Mikulčíkovou.

Ako spomienku na nedávno zosnulého evanjelického kňaza, redaktora, publicistu, spisovateľa Pavla Gabriša, ktorý stál pri zrode náboženskej redakcie, z rozhovoru vyberáme. Zároveň si tak pripomíname prehľad a zmeny náboženského vysielania v spomínanom období. Veríme, že pamätníci si radi zaspomínajú na obľúbené relácie, na ktorých sa Pavel Gabriš dlhé roky podieľal. Patrila k nim napríklad relácia Cesty.

V roku 2014 bola obhájená na KŽ FiF UK diplomová práca na tému: *Náboženské vysielanie v RTVS/SRo v podmienkach demokracie (1989 – 2013) od autorky Barbory Cárachovej. Diplomová práca vznikla za veľkej pomoci Pavla Gabriša a je v nej zaznamenaný celý prierez vývoja náboženského vysielania. Neoceniteľnou súčasťou práce je aj rozhovor s ním.*

Sme vďační Pánu Bohu za to, že aj touto formou ostali zachované spomienky Pavla Gabriša na jeho roky služby v rozhlasovom prostredí.

Brat Gabriš, vy ste aktívnym tvorcom rozhlasovej náboženskej produkcie takmer dvadsať rokov. Mohli by ste prosím zhodnotiť rozvoj a vývoj náboženského vysielania v SRO počas dvoch desaťročí? Ako sa podľa vás zmenila posluchácka obec, autorská základňa a aké sú dnešné nároky poslucháča?

Tzv. „Religiózna redakcia Československého rozhlasu“ vznikla vo februári 1990. Jej vysielanie ponúkalo jednak informácie o aktivitách registrovaných cirkví a náboženských spoločností vo vtedajšom Československu, jednak dopĺňalo poznatky z náboženskej oblasti. Po viac ako 40-ročnom období ateizácie to bolo potrebné najmä pre strednú generáciu a mladších či mladých ľudí. Prevažná väčšina poslucháčov to prijala s radosťou. (Aj keď nechýbali sporadické hlasy o tom, že by malo vzniknúť aj „ateistické vysielanie“...) Viacerí autori už nežijú (Pavol Strauss, František Ciešar, Eugen Mikó), ďalší sa zamerali na iné médiá (Ján Sucháň). Jadro však zostáva – ordinovaní aj neordinovaní prispievatelia z radov rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi, evanjelickej cirkvi a. v., pravoslávnej cirkvi a ďalších tzv. menšinových protestantských cirkví. A poslucháči? Tí pôvodní zostarli, alebo odišli cestou všetkého živého do večnosti. Stále však zostáva dostatok verných poslucháčov, ktorí živo reagujú na náboženské vysielanie dnes Slovenského rozhlasu. Klasické listy poslucháčov ustali, elektronická pošta je živá niekedy až priveľa. No vďaka nej môžeme

okamžite zareagovať na požiadavky, ak sú zmysluplné a prinesú verejnosti odpovede na zložité otázky dneška.

Zmeny v programovej štruktúre sprevádzajú rozhlas už niekoľko rokov. Dnes sú tu opäť. Asi najväčšie diskusie môže vyvolať práve posun vo vysielaní pravidelných bohoslužieb. Aké sú dôvody, ale aj reakcie poslucháčov?

Zmeny v programovej štruktúre nie vždy vedú k očakávanej efektívnosti. Poznáme to – zvyk je zvyk. A keď si poslucháč už zvykol na istý deň a hodinu vysielania, odrazu príde zmena. O nej poslucháčov síce informujeme aj prostredníctvom našich relácií, ale nie vždy dokážeme uspokojujúco odpovedať na ich rozhorčené protesty. Posledná zmena programovej štruktúry (od 6.2.2012) upravila vysielanie nedeľných sv. omší a bohoslužieb na 9. hodinu 5. minútu (ide o reláciu Kresťanská nedeľa). Vedúci manažéri chcú z Rádia Slovensko vytvoriť jednoznačne informačné rádio. A tam je potrebné prinášať informácie častejšie (niečo podobné je na prvom vysielacom okruhu Českého rozhlasu). Kompromisom bolo zaradenie Kresťanskej nedele krátko po správach, teda po 9. hodine.

Hovorili sme o zmenách, ktorým sa nevyhli ani programy náboženského charakteru. Aká je teda aktuálna ponuka vašich programov, ktoré programy už vo vysielaní nenájdeme a prípadne črtajú sa nejaké nové?

Zamyslenia na dnešný deň sa na Rádiu Slovensko rozšírili o sobotu a nedeľu (v pondelok až piatok o 5.20 h, v sobotu a nedeľu o cca 6.14 h). Relácia Cesty zostala v pôvodnom čase – v nedeľu o 21.05 h na Rádiu Slovensko (repríza o pár hodín neskôr v pondelok včasráno

o 2.30 – 3.30 h na Rádiu Slovensko). Na tom istom okruhu vysielame v sobotu o 5.05 h reláciu Ekuména vo svete. Regina presunula hodinovú reláciu – duchovný magazín Viera v živote – na utorok na 21. 00 hodinu, kde je vyššia počúvanosť. Na Regine zanikla 20-minútová relácia Frekvencia M (mladých). Namiesto toho sme na tomto vysielacom okruhu dostali vo štvrtok cca 15-minútový priestor v tzv. Radiobudíku (po 8. 00 hodine). Príhovor Z duše zostal na Regine v nedeľu o 7.55 h (repr. popoludní o 14.00 h.) Devín ponúka polhodinovú reláciu Slovo pre veriacich i neveriacich v nedeľu už o 7. 00 hodine. Sú to výklady biblických textov nedele určených najmä tým poslucháčom, ktorí sú chorí doma, v nemocnici či iných zariadeniach, sú už vo vysokom veku a nevládzu prísť do chrámu Božieho. *(Stretávam sa tu však so zaujímavým úkazom: výklady ochotnejšie pripravujú rímskokatolícki kňazi, ako evanjelickí duchovní. Tí naši sa najčastejšie vyhovávajú na nedostatok času, na zaneprázdnenosť najrôznejšieho charakteru... Vždy som tvrdil, že rozhlasové náboženské vysielanie je úžasnou misijnou službou. Alebo nám už na tom nezáleží?...)* Navyše máme pomerne široký priestor aj na vysielanie mimoriadnych relácií počas kresťanských sviatkov.

Možno niektorí poslucháči už zaregistrovali, že okrem tradičných relácií vstupujete do vysielania rozhlasu aj počas prúdového vysielania. Kde teda odznievajú príspevky z náboženskej publicistiky, prípadne podieľate sa aj na tvorbe „nenáboženských programov“ ?

V súčasnosti nie je problémom prispievať do prúdového vysielania príspevkami, ktoré sú aktuálne a zaujímavé. Do Nočnej pyramídy vstupuje aj redaktor náboženského vysielania s témami literárnymi, pedagogickými, filozofickými, sociologickými, historickými, teda nie výrazne náboženskými.

Tak ako sa dotýka demografický vývoj cirkví, dotýka sa aj vysielania verejnoprávneho média. Aký typ poslucháča teda vyhľadáva náboženské vysielanie v rozhlase?

Sú to predovšetkým ľudia duchovne (nie iba cirkevne) založení. Čoraz viac ľudí hľadá v živote smerovanie, ktoré je v protiklade s materialisticky založeným konzumným spôsobom života. Život naučí človeka hľadať iné, večné hodnoty. To, čo mu dá silu prežiť v búrkach jeho vlastného života. Čo ho posilní vtedy, keď príde choroba. Keď v rodine zomrie blízky človek. Náboženské vysielanie nie iba informuje „o niečom a niekom“, ale aj pomáha formovať postoj k životu. Preto má svoj význam aj napriek rôznym demografickým tabuľkám.

Asi každý autor, ktorý publikuje v médiu, je zvedavý na ohlasy od svojich čitateľov, poslucháčov, divákov... Aké ohlasy máte vy na náboženské vysielanie, prípadne máte dosť aktívnych poslucháčov, ktorí vám dávajú spätnú väzbu?

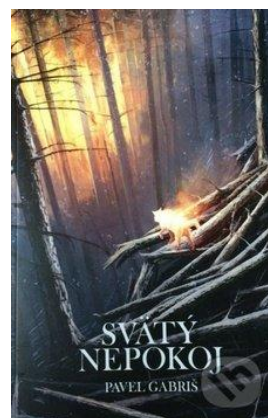
Ďakujeme všetkým, ktorí reagujú na naše vysielanie nie iba kladne, ale aj kriticky. Treba však otvorene povedať, že v minulosti bolo písanej spätnej väzby viac. Aj to dokazuje, že starší poslucháči už odchádzajú k Pánovi. Boli to poctiví ľudia – kresťania, ktorí si zažili svoje a počas socialistickej ateizácie zostali viere verní. Tí dokázali oceniť snahu

a výsledky úsilia aj náboženského tímu Slovenského rozhlasu. Niekedy sa však nemôžem zbaviť pocitu, akoby v súčasnosti aj kresťanom z radov mladších poslucháčov bolo už všetko úplne jasné (alebo že by im už na mnohých veciach nezáležalo?) ... Je pravda, že všetci bojujeme o chlieb na zajtrašný deň. Našťastie, sú kresťania, ktorí obsah kresťanskej, duchovnej zvesti blížnym povyšujú nad vlastné záujmy. Ocitáme sa v paradoxnej situácii: aj môžeme, ale mnohým sa už nechce ponárať do Božích hlbín „cítiaceho poznania“. Ďalší sú už akoby unavení z množstva duchovno-kultúrnych podujatí. Iní – z cirkevných žabomyšších vojen. To je tragédia dneška. Ak napriek tomu má náboženské vysielanie Slovenského rozhlasu svojich verných, znamená to, že je ešte dosť takých ľudí, ktorí neznášajú sebecko a náboženskú pretváрку či pokrytectvo. Ktorí túžia po pravde. Lebo ničo ničo skrytého, čo by nevyšlo najavo! (Mt 10, 26) A ešte jedna poznámka: udivuje ma, že na stránkach cirkevnej tlače nie sú aspoň sporadicky uverejňované ohlasy – recenzie na naše vysielanie. Akoby ani neexistovalo. To o niečom svedčí ...

Samozrejme, že náboženské vysielanie informuje o živote cirkví a náboženských spoločností na Slovensku. Je istou reflexiou náboženského života spoločnosti. Do akej miery spolupracujete s cirkvami, sú dostatočne ústretové pri informovaní o svojich aktivitách?

Ani cirkvám sa nevyhol duch dneška – ustarostenosť, množstvo povinností, vysvetľovanie rôznych káuz, „úradníčenie“, ktoré nezriedka býva na úkor samotnej podstaty pôsobenia cirkvi. Niekedy býva ťažké „prebiť“ sa k vysokému predstaviteľovi cirkvi. Zaberá to množstvo času a energie, ktorá by sa dala využiť aj zmysluplnejšie. Výhodou rímskokatolíckej, väčšinovej cirkvi je, že má už svoje elektronické médiá. Evanjelikálne cirkvi vysielajú prostredníctvom TWR a Rádia 7. Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku má internetovú televíziu. (Škoda, že myšlienka na prevádzkovanie vlastného rádia zrejme úplne zaspala.) Neznamená to však, že vysielanie aj v Slovenskom rozhlase je okrajová záležitosť. Práve naopak. Mnohí si to uvedomili a k tejto inštitúcii pristupujú veľmi korektne a zodpovedne. A informácie? Využívame webové stránky rôznych cirkví, aj keď ... Ústrediam cirkví by niekedy stačilo prsto iba rozšíriť adresár o pár mien ...

Asi najväčší ohlas na stránkach cirkevnej (evanjelickej) tlače vzbudzujú prenosy služieb Božích. Ako teda vnímajú poslucháči, ale aj priami aktéri – duchovní, cirkevné zbory,

<https://www.martinus.sk/?ultem=271584>

prenosy bohoslužieb v médiách?

Aktéri aj vďaka každý rok sa opakujúcim seminárom na Generálnom biskupskom úrade ECAV v Bratislave a vďaka osobným kontaktom sú veľmi ústretoví. Veľmi dobrú službu robí aj redakcia Evanjelickeho posla spod Tatier, ktorá pred vysielaním Kresťanskej nedele predstaví príslušný cirkevný zbor. Prenosy sa teda za tých vyše 22 rokov profesionalizovali, čo je dobre. Aj poslucháči to postrehli a sú vďační za každý vydarený prenos. Tento zvláštny rozhlasový žáner si našiel veľmi veľa poslucháčov. Je to doslova služba verejnoprávneho elektronického masmédiu poslucháčom. A tí to oceňujú a sú Slovenskému rozhlasu aj za Kresťanskú nedeľu vďační. Na margo: evanjelické služby Božie vysielala Slovenský rozhlas každú štvrtú nedeľu v mesiaci plus na Veľký piatok a Štedrý deň.

A na záver, vaše želanie v kontexte rozhlasového náboženského vysielania – vaše predstavy, prosby ...

Začnem možno trochu osobne, aj kvôli historickej pamäti. Na vzniku náboženského vysielania som sa vďaka Božej milosti a Jeho vôli priamo podieľal, aj keď do rozhlasu som ako redaktor prišiel o necelé tri roky neskôr. Začiatkom deväťdesiatych rokov 20. storočia (ešte ako redaktor evanjelickej cirkevnej tlače) som prispieval do spravodajstva Rádia Československo. Ako som spomenul, od r. 1993 som bol súčasne aj v duchovno-pastierskej službe v cirkevných zboroch aj v rozhlase, z toho desať rokov vo funkcii vedúceho redakcie. V hĺbke času, možno pred približne desiatimi rokmi som si však veľmi jasne uvedomil, že toto je čas na plné úväzky s plným nasadením. Už sa nedajú robiť dve náročné profesie súčasne. Aj tí, ktorí prídu po nás, by si mali uvedomiť, že táto rozhlasová služba a misia (!) si vyžaduje plné nasadenie. Nie je to o materiálnom bohatnutí. Rozhlasová služba zrejme nikdy nebude honorovaná tak, ako by mohla byť. Ale ak ju človek robí s vedomím vždy nezaslúženej Božej milosti, ak napriek vlastným nedostatkom, chybám a pádom ho Pán v tejto službe necháva, zrejme to má svoj presný zmysel. Pre človeka samotného aj pre tých, ktorým týmto spôsobom slúži. Existuje však jedna nevyčísliteľná odmena: v podobe poslucháčov, ktorí vám možno aj kriticky napíšu, pošťazujú sa, poprosia o radu, vyjadria svoje želania, poďakujú sa. Vysielať programy s náboženským obsahom znamená oslovovať desaťtisíce poslucháčov, bratov a sestry, aj tých s iným vierovyznaním či bez vyznania. Neraz s úsmevom hovorím: aj keď neslúžim v konkrétnom cirkevnom zbore, viem, že oslovujem oveľa väčší počet ľudí než, čo v akom veľkom zbore. Ten počet a spektrum poslucháčov je niečo úžasné! Nikdy som si nepomyslel, kam ma raz Pán postaví... Človeka to naplňuje bážňou a vďakou voči Pánu Bohu. „Ó Hospodine, čo je človek, že sa k nemu priznávaš? Čo dieťa človeka, že si ho vážiš?“ (Žalm 144, 3). Nuž a vo svojom seniorskom veku by som si prial, aby aj pre budúcich redaktorov bola táto profesia nie zamestnaním, ale povoláním a poslaním, službou bližným na oslavu Toho, ktorý dvíha človeka aj vtedy, keď – s apoštolom Pavlom povedané – človek padá a je zomdlený. Aj vtedy, keď sa ho zmocňuje duchovná depresia. Práve vtedy sa, paradoxne, dokazuje posilňujúca moc Božia. (2. Korintským 12, 10) A poslucháčom? Tým naozaj zo srdca želim, aby sa ich Božia ruka citeľne dotýkala hľadaním a nachádzaním Pravdy a Lásky aj cez rozhlasové vlny.

Eva Bachletová

(zdroj: *Eva Bachletová: Dve desaťročia slova o Bohu v rozhlasovom éteri. Rozhovor s Pavlom Gabrišom a Gabrielou Mikulčíkovou.*

Cirkevné listy č. 4, 2012, roč. 136)

Pavel Gabriš (1949 – 2018)

BIELA JE ZÁKLADNÁ

Bez bielej farby nezamiešaš iné.

Biela je základ, učil ma môj otec.

A že bez bielej stena izby jednoducho – neobíde.

Bola záchranou tá biela, keď sa ktosi rozhodol pre prisýte farby bytu. (A prehnal to.)

Tak biela zachraňuje. Mení. Opravuje.

A – zjasňuje.

Vo vizuálnej mysli utkvelo mi,

že aj rúcha anjelov

v prázdnom hrobe Krista

žiarili bielobou.

Biela je aj farba sna.

Tesne pred svitáním

dáva ti smer a vôňu do ťažkého dňa.

Bez bielej v téglíku nezamiešaš iné.

Bez bielej v duši prepadneš temnotám.

A nech je akokoľvek prisilná tá téza:

Biela je základ v nás.

V nej rodíme sa, i odchádzame v nej.

(Plienky a rubáše.)

Biela je základná...

Vytvorená Tvorcom na korektúru žitia.

(Len On pozná pravú silu bielej.

Je farbou vzkriesenia!)

Tak biela farba, ako ma môj otec učil, je s nami ako vzduch.

Istá. Stála. Čistá. Verná.

Ako Boží Duch.

(Z bibliofílie Biela, Radvaň, 2004)

Pavel Gabriš

Mgr. Pavel Gabriš (1949 – 2018) pôsobil ako evanjelický farár vo viacerých funkciách a cirkevných zboroch Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Vyše desať rokov (1982 – 1993) bol výkonným redaktorom evanjelickej periodickej a neperiodickej tlače. V tomto období absolvoval postgraduálne päťročné štúdium na Katedre žurnalistiky v Prahe. Spolu so zástupcami iných cirkví na Slovensku a rozhlasovými pracovníkmi sa podieľal na vzniku Religiózneho redakcie vtedy Československého rozhlasu. Od r. 1993 bol redaktorom náboženského vysielania SRo, z toho v r. 1996 – 2006 vo funkcii vedúceho redaktora. Od roku 2013 po odchode do dôchodku naďalej aktívne spolupracoval s RTVS. Je autorom viacerých knižných publikácií, napríklad Precitnutia a Nízke prelety, ktoré vyšli v Tranosciu ako výber z jeho rozhlasových zamyslení. Pavel Gabriš pravidelne publikoval poéziu v bibliofíliách v rámci dlhoročného projektu Radvanské veršobranie.

Redakcia RL

- pokračovanie zo strany 3 -

Záskalickej zo Žiliny za myšlienku, milému seniorovi TUS ECAV Mariánovi Kaňuchovi za starostlivosť Turčianskeho seniorátu o uskutočnenie myšlienky, výber miesta pre pamätnú tabuľu a jej príhodné uvedenie do života, majstrovi Pavlovi Chomovi za jej výtvarné stvárnenie.

Ďakujem Hospodinovi za všetko požehnanie, za Turčiansky seniorát ECAV, za všetkých vás v tomto zhromaždení, ďakujem vám, drahí moji, vospolok.

Bud' Bohu chvála naveky. Soli Deo Gloria!

Miloš Kovačka, Svadobný palác v Bytči, 4. 11. 2018

ELIÁŠ LÁNI

Dňa 5. novembra 2018 uplynulo 400 rokov od úmrtia **Eliáša Lániho**, superintendenta – biskupa Evanjelickej a. v. cirkvi v Hornom Uhorsku, prvej definične slovenskej organizácie, ktorá bola založená pričinením dvoch veľkých mužov Lutherovej reformácie, Juraja Turza a Eliáša Lániho.

Eliáš Láni patril k vynikajúcim slovenským evanjelickým teológom 16. a 17. storočia. Významne sa pričínal o zachovanie sakrálneho umenia v evanjelických chrámoch. Zdôvodnil ich používanie v „učiacej“ roľe: vyučovali – tvorili obrazy kresťanského náboženstva. Mali význam a boli prijateľné iba v takom prípade, ak sa im nepreukazovala božská úcta a nevyvolávali modlárstvo. Pričinil sa o prijatie Formuly svornosti v evanjelických zboroch v Turci i v celom Hornom Uhorsku, a tým vytvoril predpoklady pre ich integráciu v jednotnej Evanjelickej cirkvi a. v. , založenej na Žilinskej synode v dňoch 28. – 30. marca 1610. Na tejto synode bol zvolený za superintendenta – biskupa spolu so Samuelom Melikom a Izákom Abrahamidesom. Spolu s nimi pripravil na vydanie Malý katechizmus Martina Luthera, ktorý je známy ako katechizmus troch superintendentov (K 1612). Úzko spolupracoval s palatínom Jurajom Turzom na všestrannom zakladaní a budovaní štruktúr evanjelickej cirkvi. Písal obrany evanjelickej viery proti rozličným neraz hrubým útokom. V roku 1616 kázal na pohrebe Juraja Turza. V roku 1617 organizoval v Bytči veľké slávnosti storočnice Lutherovej reformácie.

V roku 2010 – pri príležitosti 400. výročia Žilinskej synody – som mal česť viesť tím historikov, ktorý pripravil na vydanie zakladajúcu listinu – Akty a závery/ Zákony a ustanovenia Žilinskej synody, do ktorej žilinský výtvarník, vážený akad. maliar Stanislav Lajda namaľoval portréty Juraja Turza a Eliáša Lániho, Turza podľa historickej predlohy a Lániho portrét (ktorý sa nezachoval) pripravil ako fiktívny. Portréty sú jedinečné. Z rešpektovanej Lániho piesňovej tvorby pripájam milovanú, dodnes spievanú Ač mne Pán Bůh ráči trestati. Zaspievajte si v pôvodine. Tá pieseň i jej melódia sú podmanivé:

Ač mne Pán Bůh ráči trestati,
však smrti hneď nepoddáva.
Ačkoľvek zdá se i hněvati,
však těšiti nepřestáva.
Tvár zúrivú,
mysl dobrú
vždy k svým zachováva.
I proč se smútiš
a proč mne rmútiš,
duše truchlá?
Hněv Páně rád nositi budu
neb sem Jemu těžce zhrěšil.
Ať bych se tudy jeho sůdu
a spravedlnostěm naučil:
Jeho metlu,
mne pametnú
rád líbati budu.
I proč se smútiš
a proč mne rmútiš,
duše truchlá?

Miloš Kovačka

Zdroj ilustrácie: fb M. Kovačka

OCENENIE

Sestra Nora Baráthová – spisovateľka, historička a brat Mikuláš Lipták – vydavateľ kresťanskej literatúry v pondelok, 5. novembra 2018, v Lučenci na konferencii Židovské kultúrne dedičstvo na Slovensku prevzali najvyššie ocenenie **Cenu Eugena Barkánya** za prínos pre židovské kultúrne dedičstvo v Kežmarku, na Spiši a na Slovensku.

Blahoželáme k tomuto významnému morálnemu ohodnoteniu práce dvom vzácnym osobnosťami našej cirkvi a veríme, že ich aktivity v kontexte kultúrneho a historického rozmeru života Židov na Slovensku budú naďalej pokračovať.

Redakcia RL

Foto: Janka Teššerová a Gabriela Križanová

KAM CHCEME ÍŠŤ AKO CIRKEV

V marci 2017 vznikol programový dokument s názvom **Charta 2017 na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku**, ktorý reflektoval aktuálnu duchovnú situáciu ECAV na Slovensku a zároveň naznačil potreby pre ďalšie smerovanie cirkvi. Chartu 2017, ktorá obsahuje deväť vysvetľujúcich článkov, podpísalo viac ako 730 veriacich. Vývoj v ECAV za ostatné obdobie potvrdil, že problematické oblasti, ktoré Charta 2017 obsiahla, boli popísané vecne a pravdivo. Teraz však stojíme pred novým začiatkom v ECAV na Slovensku, a preto považujeme za vhodné pripomenúť si tézy z Charty 2017, aby poslúžili ako inšpirácia pre ďalšiu diskusiu a službu v našej cirkvi.

Kde sa nachádzame

Evanjelická cirkev augsburského vyznania (ECAV) na Slovensku si 31. októbra 2017 pripomenula päťsté výročie začiatku reformácie – procesu, ktorý znamená nápravu a očistenie od toho, čo bolo pokrivené, deformované, nesprávne, zlé. Reformácia je proces, ktorý treba uskutočňovať vždy nanovo v každej dobe, v každej kultúrno-spoločenskej situácii, v každom spoločenstve, v živote každého kresťana. Reformácia je potrebná aj dnes.

Pri analýze súčasnej situácie vidíme príležitosti aj ohrozenia:

❖ Veľkým potenciálom pre ECAV na Slovensku sú základy, na ktorých stavia. Reformačné zásady „jedine Písmo“, „jedine pre zásluhy Ježiša Krista“, „jedine skrze vieru“, „jedine z milosti“ sú základy, na ktorých môžeme stavať a budovať aj dnes.

❖ Princíp slobody, ktorý vniesla reformácia do života cirkvi, spoločnosti aj jednotlivca, je určujúcim prvkom aj pre dnešnú dobu.

❖ Evanjelická cirkev vždy kládla veľký dôraz na vzdelanie a výchovu, podporovala a rozvíjala školstvo. Tento dôraz kládeme rovnako aj dnes.

❖ ECAV nie je elitárskou cirkvou, je domovom pre ľudí s rôznym kultúrnym, spoločenským, vzdelanostným zázemím. Ohrozenia, ktoré v poslednom desaťročí vnímame v našej cirkvi, nastávajú, keď sa zneužívajú príležitosti, keď miesto služby nastupuje túžba po moci a uznaní, keď žijeme z minulosti a strácame víziu pre budúcnosť:

❖ Reformačné zásady sa prestali prakticky uplatňovať, namiesto nich nastúpili cirkevno-právne predpisy, ktoré obmedzujú a redukujú suverenitu cirkevných zborov a slobodu jednotlivcov.

„Darmo ma však uctievať, keď ľudským rozkazom učia ako učeniam Božím. Opustili ste prikázanie Božie a pridržate sa podania ľudského.“ (Mk 7,7-8)

❖ Namiesto služby sme vnímali u najvyšších cirkevných predstaviteľoch presadzovanie moci a túžbu po sláve a uznaní. Demokratický charakter cirkvi sa stal len formálnym heslom. Najvyššie cirkevné grémiá boli manipulované a boli z nich odstraňovaní ľudia, ktorí boli pre vedenie nepohodlní. Šírla sa frustrácia, atmosféra strachu a nedôvery.

„Medzi vami to tak nebude, ale kto by sa medzi vami chcel stať veľkým, bude vašim služobníkom, a kto by sa medzi vami chcel stať prvým, bude vašim sluhom.“ (Mt 20,26.27)

„On musí rásť, a ja sa umenšovať.“ (J 3,30)

❖ Cirkev prestala žiť z budúcnosti (z očakávania), nemá víziu

pre budúcnosť. Svoj pohľad obraciame stále len do minulosti a glorifikáciou osobností, ktoré cirkev v minulosti dala tomuto svetu a spoločnosti, sa snažíme zvýšiť kredit cirkvi. Nedochoďa k realizácii zásadných rozvojových projektov, niektoré funkčné zložky, ktoré realizovali potrebné formy kresťanskej služby boli zrušené. Nevieime sa poučiť z minulosti ani v oblasti zmeny a zjednodušenia organizačnej štruktúry, hoci v minulosti k takýmto zmenám dochádzalo.

❖ Vnímame, že v našej cirkvi chýba otvorená diskusia o aktuálnych otázkach a problémoch, vytráca sa tolerancia voči všetkému, čo je iné a nedokážeme akceptovať tých, ktorí majú iný pohľad. Zo vzťahov sa vytratila skutočná láska a chýba nám pokora.

„A veď ani telo nie je jeden orgán, ale mnoho orgánov.“ (1Kor 12,14)

„Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi.“ (Gal 3,28)

„Slabého vo viere sa ujímajte a nie, aby ste posudzovali jeho zmýšľanie.“ (R 14,1)

Kam chceme ísť

ECAV na Slovensku vzišla z Lutherovej reformácie a v našej vlasti bola za posledných päť storočí významným prínosom v oblasti teologickej, kultúrnej, jazykovej a literárnej, a tiež v oblasti národnej identity. Reformácia (obnova, náprava) je proces, ktorý neskončil v minulosti, ale kontinuálne pokračuje a prebieha v každej dobe. Len cirkev, ktorá je stále reformovaná, je živou cirkvou. Na tejto ceste chceme pokračovať a vytrvať aj dnes.

Vyznávame, že cieľom existencie cirkvi je:

❖ prinášať tomuto svetu evanjelium Ježiša Krista o Božej milosti a láske

„Chodte teda, čiňte mi učeními všetky národy, krstiac ich v meno Otca i Syna i Duchu Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal.“ Mt 28,19 – 20a

❖ žiť v láske k Bohu a ľuďom

„Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, z celej sily a z celej mysle, a svojho bližneho ako seba samého.“ L 10,27 / „Ako mňa miloval Otec, aj ja som miloval vás; zostaňte v mojej láske.“ J 15,9

❖ rásť vo viere a prehlbovať lásku

„aby sme, verní pravde, v láske rástli v každom ohľade v Toho, ktorý je Hlava, v Krista“ Ef 4,15

❖ slúžiť ľuďom bez rozdielu

„Milujte svojich nepriateľov, dobrorečte tým, ktorí vás preklínajú, čiňte dobre tým, ktorí vás prenasledujú a vám sa protivia.“ Mt 5,44 / „Nehľadajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných.“ F 2,4

K dosiahnutiu týchto cieľov potrebujeme vnútornú aj vonkajšiu reformu. Vnútorná sa týka našich osobných životov – aby boli menené a transformované Božou láskou, naplnené pokorou, ale tiež nádejou, pokojom a radosťou. Vonkajšia sa týka zmeny organizačnej štruktúry, ktorá má byť ochranou pred centralizáciou a zneužívaním moci. Táto zmena má viesť k opätovnému posilneniu suverenity cirkevných zborov. Činnosť vyšších cirkevno-organizačných jednotiek má viesť k službe a podpore práce misijnej aj administratívnej.

Akú ECAV na Slovensku chceme – vízia rozvoja:

- ❖ Želáme si decentralizáciu v ECAV na Slovensku, ktorá posilní postavenie najmä cirkevných zborov, ktoré sú rozhodujúcim článkom pri budovaní cirkvi.
- ❖ Potrebné je naplniť uznesenie č. C3 Synody ECAV na Slovensku z roku 2010 o reštrukturalizácii ECAV na Slovensku, ktorým sa má vytvoriť nová štruktúra cirkvi na báze troch dištriktov. Na tento účel a na vytvorenie efektívnych koordinačných orgánov ECAV na celoslovenskej úrovni je potrebné novelizovať Ústavu ECAV na Slovensku.
- ❖ Silnejšie cirkevné zbory, rovnomernejšie rozdelená práca v troch dištriktach, a ich seniorátach prirodzene posilní spoluprácu, spolupatričnosť a budovanie jednoty v cirkvi.
- ❖ Želáme si ECAV na Slovensku, ktorej zodpovedné orgány dokážu nestranné a objektívne rozhodnúť vo veciach disciplinárnych konaní, v bratskej láske napomenutí a prijatí, pričom si váži názor členov ECAV na Slovensku a rešpektuje ich petičné právo.
- ❖ Želáme si, aby celocirkevná tlač a médiá boli názorovo pluralitné, aby poskytovali vyvážený obraz o dianí v cirkvi a o činnosti cirkevných zborov, kde prebieha reálna práca a služba.
- ❖ Želáme si, aby sa práca a služba našich cirkevných zborov rozvíjala plnohodnotne vo všetkých oblastiach či je to práca s mládežou, rodinami, ľuďmi v núdzi, diakonická práca, práca s vysokoškólakmi, ekumenická práca, ako aj práca v komunite občanov, kde pôsobí cirkevný zbor.
- ❖ Želáme si takú ECAV, ktorá umožní cirkevným zborom, aby intenzívnejšie spolupracovali a napredovali v jednotlivých regiónoch Slovenska, tak v oblasti duchovnej, ako aj v oblasti hospodárskej a boli tak samostatnejšie a udržateľnejšie, aj s ohľadom na prebiehajúcu diskusiu o odluke cirkvi od štátu, na ktorej podobe, podmienkach a úrovni odluky je potrebné sa zhodnúť.
- ❖ Želáme si modernizáciu a rozvoj cirkevných evanjelických médií, rozvoj a podporu duchovnej a náboženskej literatúry, rozvoj vzdelávania na všetkých stupňoch škôl, podporu duchovných, kultúrnych aktivít a zvýšenú podporu ochrany kultúrneho dedičstva cirkvi a cirkevných zborov.
- ❖ Želáme si posilnené cirkevné zbory, senioráty a dištrikty, ktoré budú schopné podporovať a zvýhodňovať prácu farárov a kaplánov v znevýhodnených regiónoch Slovenska.
- ❖ Želáme si takú ECAV na Slovensku, ktorá dokáže prostredníctvom rôznorodosti foriem práce cirkevných zborov osloviť aj doteraz pasívnych evanjelikov alebo ich rodinných príslušníkov, ale aj obyvateľov vo svojom okolí, ktorá dokáže vytvoriť zázemie pre deti a mládež, ako aj byť oporou pre ľudí v núdzi, ľudí rôzneho postihnutia a ľudí v rôznych životných situáciách.
- ❖ Želáme si takú ECAV na Slovensku, ktorá dokáže prostredníctvom cirkevných zborov, seniorátov a dištriktov podporovať rôznorodé misijné, diakonické, školské, vzdelávacie a sociálne projekty a dokáže vystupovať jednotne i posilňovať vnútornú jednotu cirkvi.
- ❖ Chceme autentickú a priateľskú ECAV, milujúcu Hospodina, tak ako aj ľudí, jej členov; chceme cirkev, ktorá vie prejaviť emócie, poskytnúť úsmev a ktorá vie byť duchovnou oporou.
- ❖ Želáme si, aby práca, ktorá sa zabezpečuje a rozvíja v cirkevných zboroch, bola požehnaním pre mestá, obce, regióny ako aj komunity obyvateľov, kde pôsobia cirkevné zbory.

- ❖ Želáme si, aby autorita biskupa bola prirodzená, nie vynútená, aby biskup dokázal prejsť lásku, milosrdenstvo, povzbudenie, prijatie a odpustenie, aby predstavoval morálnu autoritu a podporu v duchovnom raste celého dištriktu.
- ❖ Sme presvedčení, že evanjelium Ježiša Krista, Božie slovo obsiahnuté v Starej a Novej zmluve, spoločenstvo cirkevného zboru sú jedinými prostriedkami pre obnovu našich životov a plnohodnotného uplatnenia darov a talentov členov a jednotlivých cirkevných zborov ECAV na Slovensku.
- ❖ Naším záujmom je obnovenie dôvery a zdravých vzťahov v cirkvi, spravodlivé uplatňovanie práva a ozdravenie vnútorného prostredia našej cirkvi, ktoré je predpokladom pre plnenie jej prvoradého poslania – zvestovať evanjelium slovom aj praktickým činom.

Redakcia RL

zdroj: <https://charta2017.sk/>

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO.“

Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,
požívame vás, pridajte sa ku nám a zotrávajme v modlitebnej reťazi za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

Bože náš, zmiluj sa nad nami a pohliadni na nás. Ty vidíš, aké je ťažké spravovať veci verejné; ale vidíš aj to, ako sú moc a sláva nad sily tých, ktorí veci verejné spravujú. Už takmer nikto nikomu neverí, autorita sa stráca, mnohí hľadajú len svoj prospech a zlyhávajú. Prosíme, odpusť nám a daj nám pre spravovanie vecí verejných múdrych, čestných a statočných ľudí. V službe im pomáhaj a dávaj im múdrosť zhora, aby zvládli všetko Tebe na slávu a v prospech ľudí, ktorým slúžia. Zmiluj sa nad cirkvou i naším národom.

(Keď chýbajú slová, modlitba str. 74)

Milostivý Pane Bože, predkladáme Ti komunálne voľby, ktoré sú pred nami a v ktorých budeme rozhodovať o predstaviteľoch našich miest a obcí. Láskavo vzhliadni na všetkých, ktorí majú dobrý úmysel a úprimnú snahu viesť svoju obec k prosperite a budovaniu. Chráň ich pred pýchou na vlastné schopnosti, aby obetavo a s láskou si konali svoje povinnosti; tým, čo neuspeli daj svojho pokoja prijať aj takéto chvíle. Otváraj oči voličom, ktorí budú hlasovať, aby nezabúdali, že najdôležitejšie hodnoty, ktoré by mali kandidáti mať, sú od Teba a patria k nim viera, láska a nádej. Kiež sa v našej kresťanskej krajine obnoví úcta, láska, slušnosť, obetavosť, ochota a záujem priňašať kresťanské zásady do vecí verejných. Zmiluj sa nad nami, Pane, pre Ježiša Krista, nášho Pána. Amen.

PODPORTE, PROSÍME, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z. je dobrovoľné združenie neordinovaných pracovníkov a členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013 pod pôvodným názvom Evanjelická jednota. **Poslaním** združenia je podporovať komplexný rozvoj ECAV, uplatnenie jej členov a laických pracovníkov na všetkých úrovniach jej správy s dôrazom na rozvoj misijnej a sociálnej práce, ekonomickej spolupráce a duchovný rast členov ECAV vo všetkých regiónoch Slovenska. Združenie má široko definované **ciele, ku ktorým patria**: rozvoj bratsko-sesterských vzťahov a modlitebných spoločenstiev, vzdelávanie laických pracovníkov a prehľbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora vzájomnej spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV. **Členstvo** v združení je individuálne ako aj kolektívne. Medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia koordinuje činnosť združenia **Výkonný výbor**, ktorého členmi sú predseda a dvaja podpredsedovia združenia, koordinátor členskej základne a tlačový tajomník.

Podporte, prosíme, finančne alebo modlitebne naše projekty:

- Projekt – Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov**, ktoré sú dostupné emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom. Do poznámky, prosím, uveďte: **Reformačné listy** alebo uveďte *variabilný symbol* číslo: 4024.
- Projekt – Podpora misijných a evanjelizačných aktivít a podujatí** – v rámci tohto projektu sa sústredíme na podporu osvedčených evanjelizačných projektov ako je napríklad PRO CHRIST, ale aj nových zámerov a aktivít v oblasti misie a evanjelizácie vrátane podpory vzdelávania pracovníkov a výmeny skúsenosti. Do poznámky, prosím, uveďte: **Misia**
- Projekt – Zostavenie legislatívneho návrhu** (vytvorenie paragrafového znenia) **novelizácie ústavy** za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov, vrátane dôvodovej správy. Do poznámky, prosím, uveďte: **Decentralizácia**
- Projekt – Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)** – jej súčasťou bude aj prieskum názorov cirkevných zborov a členov cirkvi k aktuálnym otázkam stavu a rozvoja cirkvi. Chceme sa inšpirovať našimi predkami, ktorí zostavili v roku 1930 podrobný Almanach evanjelickej cirkvi tak, aby sme získali ucelený obraz o činnosti našej cirkvi v období po roku 1989. Do poznámky, prosím, uveďte: **Biela kniha**
- Projekt – Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku** – najmä za účelom dokumentácie prejavov prenasledovania cirkvi a šírenia informácií o týchto prejavoch. Aj naša ECAV na Slovensku bola v období totality vystavená prenasledovaniu, jej činnosť bola ochromená, a preto sa chceme toto obdobie pokúsiť zmapovať s pomocou odborníkov – historikov, vedeckých a akademických pracovníkov. Do poznámky, prosím, uveďte: **Ústav pamäti**
- Projekt – Podpora obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva** vrátane vytvorenia nového centrálného archívu a múzea evanjelických kultúrnych hodnôt. Táto oblasť je predmetom dlhodobej diskusie v ECAV na Slovensku, mnohé kroky sa už podnikli, boli by sme však radi, keby sa nám podarilo v spolupráci s odborníkmi, spolupracovníkmi cirkvi, podporou štátu a našej cirkvi položiť reálne základy nového centrálného archívu ECAV, ako aj pomôcť pri budovaní múzea, ktoré by dokumentovalo rozmanitosť duchovného a kultúrneho dedičstva ECAV na Slovensku. Do poznámky, prosím, uveďte: **Kultúrne dedičstvo**

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen HELP, o. z. napíšte nám na adresu

help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám zašleme prihlášku.

Číslo bankového účtu združenie je: **IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346.**

Ochotného darcu miluje Boh. **ĎAKUJEME**

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Lubo Bechný	0905 345 764

Podnety a skúsenosti čakáme na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac informácií si môžete prečítať na www.help-ecav.sk